

DOLBLIJ MET EEN HELDIN

“Ik wil vrouwen de plaats geven
die ze nooit hebben gehad in stripverhalen.”

door David Steenhuyse

Een beetje schoorvoetend stelde een ambitieuze uitgever op een stripfestival tekenaar Jean-Yves Mitton voor aan Georges Ramaïoli alias Simon Rocca. De scenarist had het idee voor *Vae Victis!* al klaar, maar was Mitton ook bereid om de grote geschiedenis van Julius Caesars veldslagen in Gallië en Brittannië te verweven met de lotgevallen van het ware hoofdpersoon, een jonge slavin? Mitton hapte toe, al wou hij zelf geen slaaf worden van een te lang uitgesponnen stripreeks. Hij wou geen veroordeling tot levenslang.

HISTORISCHE PERIODE GEZOCHT

Na het einde van Mittons bijdrage aan het door François Corteggiani geschreven maffia-epos *Bloed & Stilte* wenkte voor de tekenaar een nieuw historisch avontuur. Hij broedde zelf op een stripreeks over de Romeinse keizerin Valeria Messalina (20-48), maar het werd een heldin in een compleet ander tijdperk.

Mitton in 1999: “Ik leverde de laatste *Bloed & Stilte* af in 1995, maar in mijn hoofd was het al af. Ik wist dat ik iets anders zou gaan doen, want Henri Filippini (toenmalig hoofdredacteur van het Franse stripblad *Vécu*, red.) en ik hadden afgesproken om een verhaal over barbaren te maken, een kostuumverhaal dat zich lang geleden afspeelde. Ik was begonnen met het schrijven van *Messalina*. Ik had veel documentatie verzameld en het grootste deel van de bibliografie over Messalina. Ik was zelfs al begonnen met proefpagina's die in het verhaal zouden worden opgenomen. De in Rome geboren Messalina is de jonge vrouw van keizer Claudius. Ze heeft als geen ander in de geschiedenis intriges gesmeed. Ze heeft vrijwel de hele senaat omgekocht — en dat zijn nogal wat mensen — en daarvoor heeft ze met haar lichaam betaald, door met bijna alle senatoren naar bed te gaan, terwijl haar man oorlog voerde in Brittannië. Claudius was de echte veroveraar van Brittannië. Caesar had de aanwezigheid van de Romeinse legers in het land veiliggesteld. Messalina zorgde ervoor dat de leider van haar slaven keizer werd. Ze trouwde opnieuw met hem. Ze is een buitengewoon personage voor een stripverhaal.

Dat project niet door, omdat Filippini me voorstelde om te werken aan een periode die bijna niet voorkomt in de *Vécu*-collectie: de precolumbiaanse periode. Behalve van José Manuel Mata en Gregorio Harriet, die *Eldorado* (drie van de vijf delen zijn tussen 1989 en 1991 vertaald door uitgeverij Farao en Blitz, het laatste deel verscheen in het Frans in 1993, red.) hadden gemaakt, was er niets. De leemte leek hem bijzonder flagrant voor een verhaal over de Azteken. Ik zeg nooit nee als het om een groot project gaat. Natuurlijk verbind ik me dan wel voor de lange termijn. Het is niet zomaar iets als een ex libris tekenen...

Terwijl ik aan de telefoon instemmend knikte en naar hem luisterde, wist ik al wat ik zou gaan doen. In mijn boekenkast stond een boek met de titel *Azteca*, geschreven door een zekere Gary Jennings, en boeken van Jacques Soustelle. Dat kwam allemaal weer naar boven.”¹ Uiteindelijk leidde dit naar de zevendelige stripreeks *Quetzalcoatl*.

ACHTER VROUWEN AANRENNEN

Messalina dreef in 2011 weer boven water als een erotische stripreeks voor de Franse uitgeverij Ange, in 2016 voltooid na zes delen. Saga Uitgaven vertaalde de complete reeks in 2024. Opnieuw een vrouwelijk hoofdpersoon na de reeksen *Vae Victis!* en *Quetzalcoatl* die Mitton in respectievelijk 1991 en 1997 lanceerde. De vraag werpt zich op waar de interesse voor vrouwelijke hoofdpersonages vandaan komt.

Mitton antwoordt: “Ik pretendeer niet feministisch of militant te zijn, hoewel dat wel de moeite waard zou zijn. Wie is er uiteindelijk niet pro vrouwen?

Jean-Yves Mitton bemind door zijn personages Amber (uit *Vae Victis!*) en Maïana (uit *Quetzalcoatl*). De benedictijnenbroeder Bartholomeus (uit *Kroniek der Barbaren*) kijkt geamuseerd toe aan Mittons voeten.

Mijn doel is bescheidener: ik wil vrouwen de plaats geven die ze nooit hebben gehad in stripverhalen. De vrouw is gereduceerd tot een bijrol, een figurant. Ze is de vriendin, de minnares van de held. Nee! Hier wil ik het tegenovergestelde. Zij is degene die de touwtjes in handen heeft, zij heeft een echte plaats als heldin. Maar ik mag haar vrouwelijkheid niet ontkennen. Ze heeft ook de zwakheden van haar geslacht. Zelfs tegenover een kleine jongen kan ze fysieke angst voelen. Het is de man die tegenover haar staat. Ze verdedigt zich met vrouwelijke wapens, die niets te maken hebben met die van mannen.

Zelfs Julius Caesar kan door zulke wapens worden geraakt, want we zorgen ervoor dat hij Amber tot in Brittannië achterna zit — dat geeft een extra reden

om de wereld te veroveren. Dit is allemaal fictie, maar dat hij achter een vrouw aanrent, is logisch, het is aannemelijk. Hoewel Caesar ook achter een man aan had kunnen rennen... Die kerel was nogal ambivalent. Dat hoorde bij die tijd.

Maar achter een vrouw aanrennen, dat doen we uiteindelijk ons hele verdomde leven... achter de permanente schaduw van onze moeder, achter onze toekomstige vrouw of het vrouwelijke ideaal. Dat is eigen aan de man. Waarom dan niet in stripverhalen? Ik was het beu om alleen maar Barbarella, She-Hulk of Wonder Woman te zien.”¹

PROBLEEM? GEEN PROBLEEM!

De reeks *Vae Victis!* kwam tot stand dankzij een ontmoeting met stripmaker Georges Ramaïoli.

...HET GEBEURDE OP DE
LAATSTE DAG VAN DE NONAE,
VAN DE MAAND DIE TOEN NOG
NIET "AUGUSTUS" HEETTE...
GAIUS JULIUS CAESAR SCHEEPTE
IN OP ZIJN ADMIRAALSCHIP,
GEVOLGD DOOR DE REST VAN
ZIJN VERNIET VLOOT...
BRITANNIË WAS NIET
VEROVERD!!

DAT NEPTUNUS
DIT EILAND MAG
VERZWELGEN
SAMEN MET ZIJN
BEWONERS...

...EN
MET DAT
MEISJE...

LAAT DEZE
EERSTE POGING EEN
LES ZIJN! WE KOMEN
SPOEDIG TERUG!

* HET HUIDIGE ENGELAND.

IK HEB HONGER!
BRENG ME
EEN LICHT
MAALTIJD, NU!

CAESAR
BEVEELT!

MMH... SCRIPTOR, VERMELD IN MIJN
RAPPORT VOOR DE SENAAT DE
VEROVERING VAN BRITANNIË!

DE... DE
VEROVERING,
GENERAAL?!

JA, IDIOOT!
DIT IS HET JAAR 699
SINDE DE STICHTING VAN
ROME! OP DE VOORAVOND VAN
HET ZEVENHONDERDSTE
JUBILEUM KAN IK MOEILIK
TERUGKEREN MET ALS ENIGE
NIEUWS EEN NEDERLAAG...
DE ROMEINSE VLOOT EN
HAAR LEGIOENEN
TERUGGEDREVEN DOOR
NAAKTE BARBAREN!

SCHRIJF OP
WAT IK ZEG.

...EN CAESAR
VERLIET BRITANNIË
MET VEEL BUT,
SCHATTING EN
GIZELAARS
DIE...

WE HEBBEN
HOOGUIT VIJFTIG
GEVANGENEN,
CAESAR...

VERMENIGVULDIG DAT GETAL
MET HONDERD, IDIOOT!
EN SCHRIJF DAT CAESAR ZE OPGEVOR-
DERD HEEFT OM ZIJN DOOR DE STORM
BESCHADIGDE VLOOT TE HERSTELLEN
EN OM DE RANGEN VAN DE GALEI-
SLAVEN AAN TE VULLEN!

...VAN HAAR HOU!

NEE! IK WILDE JE INTIMIDEREN, CAESAR... MAAR IK DEED NIETS OM ROME...

LEUGENS! HIJ STOND AAN DE KANT VAN DE BRITTEN!

TWEE
ROEIERS?

JA! ZE ZIJN
VOOR JOU!
HET RUIM VAN
HET ADMIRAALSCHIP
ZIT VOL!

HAHA
HA...

BIJ BELENUS!
VIND JE DAT
ZO GRAPPIG,
ETRUSK?

ਹਰਿ,
UIT DE
KLEREN!

JA, SLIGO... HET ONRECHTVAARDIG
OORDEEL VAN CAESAR HEEFT
FRAAIE PARADOXEN! HAHA...
EEN RECHTVAARDIGE
OMMEKEER VAN HET LOT!

STILTE, ਹਰਿ!
EN HAAST JE!

MAAR...
WAT?!

KETEN ZE
AAN DE
BANKEN 16
EN 17!

NEE,
HIJ NIET!
BEVEL VAN
CAESAR!

JE HEBT EEN
GROTE SMOEL, BRIT!
IK TEM JE WEL!

AAAAGH!
HONDEN!
ROMEINSE
HONDEN!

HORTATORI!
KRUIS-
SNELHEID!

WAT HEBBEN
DIE HONDEN
JE MISDAAN,
SLIGO?!

KRUIS-
SNELHEID!

PSSST... JULLIE HEBBEN GELUK DAT DE
WIND GOED ZIT! DE EERSTE ROEDAG IS
VERSCHRIKKELIJK EN HET...

IK HEB
SCHIJT
AAN DIE
ROMEINEN!

ਹਰਿ!
BEK
DICHT!

